Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžak/12/2020
Identifikačné číslo spisu:	1019201059
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1019201059.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): K. I. O. I., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Egyptská arabská republika, cestovný doklad č. O., v krajine pôvodu bytom ul. I. Y., č. domu XX, v meste Š. E.-J., guvernorát J., t.č. Pobytový tábor Rohovce, právne zastúpený: Liga za ľudské práva, občianske združenie, so sídlom Račianska 80, 831 02 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, 812 72 Bratislava, o správnej žalobe vo veciach azylu, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/3/2020-131 zo dňa 07. júla 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.
Konanie na správnom orgáne

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-43-98/2017-Ž zo dňa 18.06.2019 (ďalej len „preskúmavané rozhodnutie") podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.") neudelil sťažovateľovi azyl a súčasne mu podľa § 13c a § 20 ods. 4 neposkytol doplnkovú ochranu.

2. Z odôvodnenia vyplynulo, že sťažovateľ, ktorý je kresťanom, podal žiadosť o udelenie azylu z náboženských dôvodov, pričom k svojej žiadosti uviedol nasledovné skutočnosti:
- v roku 2012 ukončil štúdium v odbore turizmu a hotelierstva na univerzite Fayoum;
- následne asi rok pracoval v hoteli Marriott Renaissance v turistickom letovisku Šarm aš-Šajch, pol roka v tom istom letovisku v hoteli Ghazala Beach a po siedmich mesiacoch práce v mieste svojho

trvalého bydliska sa vrátil do vyššie uvedeného letoviska Šarm aš-Šajch, kde sa zamestnal ako plavčík. Krátko na to však prácu zanechal a vrátil sa do miesta svojho bydliska, odkiaľ vycestoval za prácou do Kuvajtu (od januára 2015 do 18.01.2017) a následne letecky na Slovensko na platný cestovný pas opatrený schengenským vízom;
- v krajine pôvodu mal problémy z dôvodu svojho vierovyznania, pričom uviedol, že
o v roku 2012 sa ho neznámi ľudia vypytovali na jeho kresťanské meno;
o počas práce v hoteli si traja turisti všimli na sťažovateľovej ruke vytetovaný kríž a následne sa ho pýtali na dôvody prečo nie je moslimom a prečo predáva alkohol;
o neznámi muži od neho žiadali peniaze za to, že je kresťan alebo konvertovanie na islam;
o keď pracoval ako plavčík, neznámi muži sa ho vypytovali, prečo chodí v krátkych nohaviciach a napadli ho;
o v krajine pôvodu svoje problémy nijako neriešil;
o z dôvodu náboženstva bol niektorých oblastiach života diskriminovaný.

3. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-43-29/2017-Ž zo dňa 30.05.2017 sťažovateľovi neudelil azyl ani mu neposkytol doplnkovú ochranu. Na základe správnej žaloby Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 8SaZ/4/2017-70 zo dňa 04.10.2017 uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Dňa 18.06.2018 žalovaný vydal nové rozhodnutie ČAS: MU-PO-43-58/2017-Ž, ktorým sťažovateľovi neudelil azyl a súčasne mu neposkytol doplnkovú ochranu. Na základe správnej žaloby Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 7SaZ/5/2018-52 zo dňa 22.10.2018 uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie konštatujúc, že vykonané dokazovanie nedáva podklad pre spoľahlivé konštatovanie, že sťažovateľom udávané dôvody jeho žiadosti sú inými, ako sú dôvody v § 8 a § 13a zák. č. 480/2002 Z.z. a preto takýto postup žalovaného vyhodnotil ako nedostatočné zistenie skutkového stavu. Ďalej konštatoval, že žalovaný nepreukázal skutočnosť, že by sťažovateľovi v prípade jeho návratu nehrozilo prenasledovanie. V ďalšom konaní bolo potrebné vykonať doplňujúci pohovor so zameraním na odstránenie nejasností a nepresností, týkajúcich sa prezentovaných dôvodov žiadosti o azyl a vyhodnotiť možnosť prenasledovania do budúcnosti.

4. V rámci doplňujúceho pohovoru dňa 24.04.2019 sťažovateľ uviedol najmä, že
- jeho dôvody sú od posledného pohovoru vážnejšie, nakoľko v mieste jeho posledného pobytu stúpol počet radikálnych moslimov;
- na jeho priateľa zaútočili;
- jeho rodičia a sestry majú strach z návštev bohoslužieb, keďže kresťanské kostoly nepožívajú zo strany štátu ochranu;
- na polícii nebol pre obavy z väznenia;
- v prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva odsúdenia z vlastizrady za emigráciu, za čo mu hrozí trest smrti, pretože je kresťan;
- mal stálu výnimku z nástupu na vojenskú službu, nakoľko je jediný syn v rodine;

5. Žalovaný k dôvodom žiadosti o azyl uviedol nasledovné:
- sťažovateľove skúsenosti vyhodnotil ako kriminálne činy neznámych osôb, ktoré sa nepokúsil riešiť vnútroštátne;
- sťažovateľ nepreukázal, že mu verejná moc odoprela poskytnúť ochranu;
- nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z azylovo relevantných dôvodov;
- sťažovateľ v krajine pôvodu nikdy nečelil absolútne žiadnym problémom zo strany štátu ani neštátnych pôvodcov, ktoré by mohli byť považované za prenasledovanie v zmysle § 2 písm. d) zák. č. 480/2002 Z.z.;
- okrem udalostí, ku ktorým došlo pred rokom 2015, t. j. údajného jedného fyzického útoku, ktorý sťažovateľovi nespôsobil žiadnu vážnu ujmu a údajnej ústnej vyhrážke, sťažovateľ v krajine pôvodu nečelil žiadnym závažným a opakovaným konaniam, ktoré by spôsobili vážne porušenie jeho ľudských práv;
- sťažovateľ do styku s uvedenými osobami nikdy viac neprišiel;
- skutočnosť, že v krajine existujú problémy alebo špecifiká, napr. konkrétne v Egypte problémy vo vzťahu moslimovia - kresťania, resp. sektárske násilie či teroristické útoky militantov napojených na

Islamský štát alebo konfesionálne zloženie obyvateľstva s dominantnou moslimskou väčšinou, ešte sama o sebe nepostačuje, resp. nie je dôvodom pre poskytnutie azylu, pokiaľ osoba priamo a konkrétne nečelila niektorej z foriem prenasledovania v zmysle § 8 zák. č. 480/2002 Z.z.;
- údajným problémom sťažovateľ čelil počas pracovných pomerov v turistickom letovisku v Šarm aš-Šajch na polostrove Sinaj, ktorý je dlhodobo najproblematickejší z hľadiska bezpečnosti, keďže tam Egypt dlhé roky bojuje s militantmi napojenými na Islamský štát a kde dochádza k značnej trestnej činnosti, teroristickým útokom na bezpečnostné zložky ako aj na civilistov, ktorých militanti vnímajú ako vládnych spolupracovníkov, alebo sympatizantov.
- samotná oblasť Šarm aš-Šajch možno považovať za jedinú bezpečnú na Sinaji;
- s poukazom na rozhodnutie Horného tribunálu v prípade MS (Coptic Christians) Egypt CG (2013) UKUT00611 (IAC) existujú konkrétne rizikové kategórie
i) osoba, ktorá konvertuje na koptské kresťanstvo;
ii) osoby, ktoré sú zapojené do výstavby alebo rekonštrukcie / opravy kostolov, ktoré boli cieľom útoku alebo útokov;
iii) osoby obvinené z prozelytizmu, ak je obvinenie závažné a nie náhodné;
(iv) osoby obvinené z fyzického alebo psychologického spojenia s moslimskou ženou, ak je obvinenie vážne a nie náhodné.
- sťažovateľ nespadá ani do jednej kategórie rizikových skupín, čo je z hľadiska prospektívnosti veľmi dôležitá skutočnosť a taktiež nepreukázal, že pochádza z oblasti, v ktorej miestne koptské spoločenstvo čelí skutočnému riziku;
- sťažovateľovi bola udelená dočasná vojenská výnimka, ktorá mu pomohla získať cestovný doklad a umožnila tak legálne vycestovať z Egypta, pričom táto výnimka sa obnovuje každé tri roky s cieľom prehodnotiť situáciu dovtedy, kým subjekt nebude mať 30 rokov, kedy dostane permanentnú výnimku.
6. Vo vzťahu k doplnkovej ochrane, napriek tomu, že v konaní došlo k preukázaniu neplatnosti sťažovateľovej výnimky z povinnej vojenskej služby a teda možnej sankcie za nesplnenie zákonnej povinnosti, ktorá sa vzťahuje na všetkých egyptských občanov - mužov, bez ohľadu na vierovyznanie, tak ako bolo na základe dostupných informácií preukázané, nehrozí mu žiaden neprimeraný trest. Neexistujú žiadne dostupné informácie o tom, že by egyptské orgány v posledných rokoch trestne stíhali alebo akokoľvek inak penalizovali svojich občanov iba z dôvodu ich požiadania o medzinárodnú ochranu v zahraničí. V Egypte v súčasnosti neprebieha žiaden vnútroštátny ani medzinárodný ozbrojený konflikt. Z hľadiska bezpečnosti je najhoršia situácia na Sinajskom polostrove, odkiaľ sťažovateľ nepochádza, ale trvalo s celou rodinou žije v guvernoráte J., kde dochádza len k minimálnym bezpečnostným incidentom a ktorý napríklad podľa Ministerstva pre zahraničné záležitosti a Commonwealth nepatrí medzi vysoko rizikové oblasti.

II.
Konanie na Krajskom súde

7. Sťažovateľ podal proti preskúmavanému rozhodnutiu i o neudelení azylu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p."), namietajúc nesprávne právne posúdenie veci a skutočnosť, že skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi ale v nich nemá oporu.

8. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) dospel k záveru o tom, že správnu žalobu je potrebné zamietnuť z dôvodu, že
- žalovaný vyhľadal a do spisu založil relevantné informácie, obsahovo sa viažuce na dôvody žiadosti o azyl;
- žalovaný uskutočnil so sťažovateľom doplňujúci pohovor za účelom odstránenia nejasností, z ktorého je zrejmé, že v krajine pôvodu pred jej opustením nečelil žiadnym problémom zo strany štátnych pôvodcov, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem prenasledovanie;
- v krajine pôvodu, kde žije sťažovateľova rodina, problémy kvôli vierovyznaniu nemala a nemá ich ani sťažovateľ;
- nebola preukázaná opodstatnená obava z prenasledovania z azylovo relevantných dôvodov;

- neboli preukázané, žiadne skutočnosti, že by sťažovateľ mal byť v prípade návratu do krajiny pôvodu Egypta, vystavený vážnemu bezpráviu;
- zo správ o krajine pôvodu, nevyplýva, že by z dôvodu k príslušnosti ku koptskému vierovyznaniu, hrozilo väzenie, či trest smrti a neexistuje ani žiaden objektívny predpoklad, že by mu po návrate takýto trest hrozil;
- z výpovede sťažovateľa je zrejmé, že v krajine pôvodu nečelil žiadnym takým problémom zo strany štátu, ktoré by mohli byť považované za prenasledovanie ani nečelil žiadnemu takému konaniu, ani zo strany politických strán, hnutí, organizácií či neštátnych pôvodcov;
- neuvádzajú sa ani informácie o tom, že by neúspešní žiadatelia o azyl pri návrate čelili nejakým problémom;
- sťažovateľ svoje údajné problémy neohlásil na polícii a neobrátil sa na príslušné štátne orgány o pomoc, následne odišiel do Kuvajtu, a to z dôvodu lepšie platenej práce a napriek tomu, že tam žil 2 roky, o udelenie azylu v Kuvajte ani v inej krajine nepožiadal, a v apríli roku 2017 po vypršaní platnosti víz SR sa rozhodol požiadať o azyl na území Slovenskej republiky.

III.
Konanie na kasačnom súde

A)
9. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa
- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd v konaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces;
- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd v konaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci;
- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd v konaní porušil zákon tým, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a
- § 440 ods. 1 písm. i) S.s.p., t.j. krajský súd v konaní porušil zákon tým, že nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti.
10. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd výpoveď sťažovateľa považoval v predchádzajúcich konaniach za dôveryhodnú, objektívne správy o krajine pôvodu za dostatočne preukazujúce hrozbu prenasledovania z náboženských dôvodov a vylúčil možnosť využitia vnútroštátnej ochrany v krajine pôvodu. Žalovaný napriek tomu vydal preskúmavané rozhodnutie v podstatných bodoch totožné s predchádzajúcimi dvoma, ktoré krajský súd zrušil pre nezákonnosť. Bez odôvodnenia zmeny názoru krajský súd považoval preskúmavané rozhodnutie za zákonné. Najvyšší súd Slovenskej republiky krajský súd v zrušujúcom rozsudku výslovne zaviazal, aby zrozumiteľným a preskúmateľným spôsobom tento odklon vysvetlil, pričom krajský súd napadnutým rozsudkom tieto záväzné nároky na zákonnosť odôvodnenia napadnutým rozsudkom ignoruje. Zároveň nereflektuje ani jednu zo žalobných námietok. V odôvodnení skutočne nereaguje na žalobné námietky čo vzbudzuje pochybnosť, či krajský súd napadnutým rozsudkom vôbec reaguje na predmetnú správnu žalobu. Na základe vyššie uvedeného sťažovateľ považoval za naplnený dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. h) a i) S.s.p.

11. Ďalej uviedol, že na jeho priateľa týždeň pred uskutočnením azylového pohovoru zaútočili a v meste, z ktorého sťažovateľ pochádza došlo k zabitiu miestneho kňaza, pričom sťažovateľova rodina má strach z radikálnych islamistov. Sťažovateľ na polícii nikdy nebol a v prípade problémov by sa ako kresťan nápravy domôcť nemohol, keďže skutočnosť o jeho vierovyznaní je vyznačená v jeho doklade totožnosti. Poukázal na správy, týkajúce sa zaobchádzania s Koptmi naprieč Egyptom (najmä Human Rights Watch, Minority Rights Group International, Aid to the Church in Need a Open doors UK, Amnesty International) vypovedajúce o všeobecne nepriaznivej situácii pre egyptských koptských kresťanov. V týchto boli najmä konštatované jednotlivé incidenty medzi kresťanmi a ostatnými-moslimským obyvateľstvom, postupy štátnej moci pri riešení tamojších problémov, presídľovanie a pod.

12. S poukazom na objektívne správy preukazujúce stále pretrvávajúce, resp. stupňujúce sa násilie voči

koptským kresťanom, bez reálnej a účinnej možnosti vyhľadať pred násilím účinnú ochranu, mal sťažovateľ za to, že závery žalovaného a krajského súdu o nesplnení podmienok na poskytnutie azylu, sú nesprávnym právnym posúdením. Poukázal na potrebu rešpektovania princípu „benefít of the doubt" a namietal taktiež prísnu požiadavku minulého prenasledovania, ktorej naplnenie žalovaný od sťažovateľa v rozpore s judikatúrou kasačného súdu požadoval.
13. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmavané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

B)
14. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti okrem stručného zhrnutia prípadu sťažovateľa, s poukazom na ust. § 441 S.s.p. uviedol, že v kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti.

15. Žalovaný poukázal na pozitívny vývoj v krajine pôvodu sťažovateľa, ku ktorému malo dôjsť v čase po vydaní preskúmavaného rozhodnutia.

16. Ďalej žalovaný poukázal na priebeh konania pred krajským súdom a vyjadril názor, že sťažovateľove právo na spravodlivý proces bolo krajským súdom rešpektované, pričom napadnutý rozsudok je dostatočne odôvodnený.

17. Sťažovateľ v krajine pôvodu nečelil prenasledovaniu a svoje prípadné problémy neohlásil na polícii. Žalovaný zároveň uviedol, že sťažovateľove správanie naznačuje, že sa vyhýbal vykonaniu vojenskej služby. Žiadosť sťažovateľa bola posúdená aj z hľadiska možnosti jeho prenasledovania v budúcnosti.

18. Záverom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol a nepriznal jej odkladný účinok.

III.
Právny názor kasačného súdu

19. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru o tom, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju postupom podľa § 461 S.s.p. zamietol.

20. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. októbra 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

21. Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľovi preskúmavaným rozhodnutím bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zák. č. 480/2002 Z.z. S takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Sťažovateľ požiadal o udelenie azylu z dôvodu, že ako koptský kresťan má obavy z prenasledovania v Egypte zo strany moslimského obyvateľstva, pričom svoje obavy odôvodňoval niekoľkými incidentmi so súkromnými osobami, a to v roku 2012, kedy sa ho neznámi ľudia vypytovali na jeho kresťanské meno, inokedy sa ho počas práce v hoteli po spozorovaní vytetovaného kríža na ruke neznáme osoby pýtali na dôvody prečo nie je moslimom a prečo predáva alkohol, žiadali od neho peniaze za to, že je kresťan alebo aby konvertoval na islam, resp. prečo chodí v krátkych nohaviciach a napadli ho. Sťažovateľ svoje problémy v krajine pôvodu neriešil. Z krajiny pôvodu vycestoval za prácou do

Kuvajtu (od januára 2015 do 18.01.2017) a následne letecky na Slovensko na platný cestovný pas opatrený schengenským vízom. Vzhľadom na vyššie uvedené bolo možné sťažovateľom uvedené tvrdenia posúdiť ako obavu z prenasledovania z dôvodu náboženstva. Sťažovateľovým dôvodom žalovaný venoval náležitú pozornosť a vykonal dokazovanie okrem výsluchu sťažovateľa obsahom správ o krajine pôvodu, ktorých podstatnú časť v rozhodnutí s uvedením zdrojov aj uviedol.

22. Keďže udelenie azylu podľa § 8 zák.č. 480/2002 Z.z. je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zák. č. 480/2002 Z.z. alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu, bolo aj podľa názoru kasačného súdu potrebné vyhodnotiť dôvody sťažovateľa, pre ktoré žiadal o udelenie azylu, vzhľadom na pomerne veľký časový odstup od udalostí, na ktoré sa odvolával (ako aj ich nevýraznú intenzitu), za objektívne nespôsobilé vyvolať u sťažovateľa odôvodnené obavy z prenasledovania. Bez povšimnutia nemohla zostať ani skutočnosť, že sťažovateľ opakovane žil bez problémov v inej časti krajiny pôvodu - väčšinou po incidentoch so súkromnými osobami zmenil zamestnanie, resp. sa vrátil do mesta svojho trvalého pobytu, po týchto udalostiach bez problémov vycestoval z krajiny pôvodu, pričom sa približne dva roky zdržiaval v Kuvajte, a o udelenie azylu nepožiadal bezprostredne po príchode na územie SR, ale až pred vypršaním platnosti víz. Sťažovateľom uvedené osobné skúsenosti podľa názoru kasačného súdu nedosahujú intenzitu, ktorá by odôvodňovala sťažovateľove obavy z prenasledovania. Tieto skutočnosti nasvedčujú správnosti úvah žalovaného o tom, že sťažovateľ nesplnil podmienky pre udelenie azylu.

23. Nad rámec vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že za prenasledovanie v zmysle § 8 zák. č. 480/2002 Z.z. je nutné považovať len také ohrozenie života či slobody, ktoré je trpené, podporované či prevádzané štátnou mocou, pričom problémy so súkromnými osobami nemôžu byť dôvodom pre udelenie azylu, pokiaľ politický systém v krajine pôvodu dáva občanom možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi. Táto skutočnosť nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, preto i za predpokladu, že tvrdenia sťažovateľa o údajných konfliktoch, by boli pravdivé, jeho kasačná sťažnosť nebola dôvodná, pretože nepreukázal, že verejná moc v krajine pôvodu ako celok mu odoprela poskytnúť ochranu pred prípadnými útokmi. Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené.

24. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6SžoKS 102/06 zo dňa 04.04.2007 „za prenasledovanie môžu byť považované také znášané alebo obávané akty, ktoré musia byť dostatočne závažné svojím charakterom alebo opakovaním sa, musia pritom preukázateľne brániť osobe, ktorá ich znáša, ďalej žiť vo svojej krajine pôvodu, a tiež musia vychádzať zo skutočností uvedených v čl. 1A Ženevského dohovoru, teda z príslušnosti k rase, náboženstvu, národnosti, inej sociálnej skupine alebo politickým názorom. Ohrozenie slobody alebo života z vyššie uvedených dôvodov predstavuje perzekúciu - činnosť diskriminačného alebo veľmi urážlivého charakteru vykonávanú prostredníctvom úradov krajiny alebo realizovanú skupinami obyvateľstva, ak je úradmi tolerovaná alebo ak úrady nie sú schopné a ochotné zaistiť potrebnú ochranu perzekvovaných". Aj napriek tomu, že správy o krajine pôvodu svedčia o prítomnosti napätia medzi moslimami a kresťanmi, prípady nevraživosti medzi určitými skupinami obyvateľstva, hoc založené na azylovo relevantných dôvodoch (t.j. rasa, náboženstvo, atď.), sú prítomné viac-menej v každej krajine. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že právny poriadok v krajine pôvodu garantuje kresťanom náboženskú slobodu. Aj keď sa verejná moc usiluje o napĺňanie tohto cieľa s kolísavou efektivitou a správy o krajine pôvodu poskytujú informácie o rôznorodých problémoch, s ktorými sa tamojší koptskí kresťania stretávajú a nepochybne vykazujú značnú mieru občianskeho diskomfortu, tieto podľa názoru kasačného súdu nedosahujú intenzitu, ktorá by objektívne odôvodňovala sťažovateľove obavy zo systémového prenasledovania z náboženských dôvodov. I keď z obsahu administratívneho spisu vyplynuli informácie o vyskytujúcich sa incidentoch, ku ktorým dochádza medzi kresťanskou a

moslimskou komunitou, zároveň však štátne orgány vyvíjajú snahu o riešenie týchto problémov a priebežne zasahujú proti moslimom, zodpovedným za útoky proti kresťanom zamerané najmä na kostoly, kňazov ako aj skupiny kresťanov počas bohoslužieb alebo na miestach ako sú kláštory.

25. Kasačný súd sa nestotožnil ani s namietaným nesprávnym právnym posúdením, ktorého sa mal dopustiť žalovaný tým, že podmienil udelenie azylu minulou skúsenosťou s prenasledovaním. V preskúmavanom rozhodnutí žalovaný síce konštatoval nesplnenie podmienok pre udelenie azylu a v tejto súvislosti aj zistenie, že sťažovateľ nebol v krajine pôvodu prenasledovaný, avšak v ďalšej časti preskúmavaného rozhodnutia žalovaný analyzoval situáciu v krajine pôvodu, úroveň ochrany koptských kresťanov zo strany štátu ako aj rizikové skupiny osôb a rizikové oblasti, v ktorých by v budúcnosti mohlo hroziť prenasledovanie, resp. závažná ujma. Z obsahu preskúmavaného rozhodnutia je teda zjavné, že žalovaný posúdil sťažovateľovu žiadosť aj z hľadiska prípadného budúceho prenasledovania.

26. Sťažovateľ argumentoval aj tým, že v prípade návratu do krajiny pôvodu má obavu z prenasledovania, nakoľko dlhodobý pobyt v zahraničí a podanie žiadosti o udelenie azylu môže byť vyhodnotené ako vlastizrada. V tejto súvislosti uviedol, že žalovaný ako aj krajský súd disponovali informáciou, že za takýto trestný čin mu hrozí trest smrti. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že žalovaný opakovane vyhľadal informácie o krajine pôvodu sťažovateľa, týkajúce sa návratu neúspešných žiadateľov o azyl ako aj slobody pohybu, vrátane vycestovania z krajiny a následného návratu, a to aj vo vzťahu k mužom, ktorí podliehajú odvodovej povinnosti. Podľa týchto informácií osoby po návrate do krajiny pôvodu nečelia žiadnym problémom, ale v niektorých prípadoch im môžu byť položené otázky. Vo všeobecnosti však štátne orgány nevenujú navrátilcom žiadnu pozornosť. Na uvedené nemá vplyv ani dlhodobý pobyt v zahraničí po vypršaní pracovných alebo turistických víz.

27. Štátne orgány zaznamenávajú politické aktivity Egypťanov v zahraničí, avšak zaujímajú sa iba o vysoko významné prípady (medializované). Politickým aktivistom s nižším profilom môžu byť po návrate položené otázky, ale je nepravdepodobné, že by boli zadržaní alebo že by s nimi bolo inak zle zaobchádzané (č. l. 219-220 administratívneho spisu). V prípade sťažovateľa nejde o politicky aktívnu osobu, v priebehu konania ani neuvádzal akékoľvek skutočnosti, ktoré by mohli nasvedčovať, že ho oficiálna štátna moc považuje, prípadne bude považovať za politického aktivistu. Navyše sťažovateľ problémy so štátnou mocou (okrem skutočností týkajúcich sa vojenskej služby, čomu kasačný súd venuje pozornosť v nasledujúcom bode) neuvádzal.

28. Kasačný súd zároveň poukazuje na ust. § 49 ods. 3 zák. č. 480/2002 Z.z., ktoré priamo zakazuje žalovanému poskytnúť krajine pôvodu informácie o tom, že sťažovateľ podal žiadosť o udelenie azylu a o dôvodoch jeho žiadosti a získavať informácie o sťažovateľovi od (údajného) pôvodcu prenasledovania alebo vážneho bezprávia spôsobom, ktorým sa pôvodca prenasledovania dozvie, že sťažovateľ je žiadateľom o udelenie azylu.

29. Pokiaľ ide o dôvody, na základe ktorých mal žalovaný pochybnosti o dôveryhodnosti a o skutočných dôvodoch žiadosti o azyl, t. j. uplynutie doby odkladu vojenskej služby, tieto pochybnosti evidentne nemajú svoj pôvod v rozporoch vo výpovediach sťažovateľa. V priebehu konania sťažovateľ uviedol, že mal stálu výnimku z nástupu na vojenskú službu, nakoľko je jediným synom v rodine. Do konania bola predložená fotokópia zabezpečená úradným prekladom. Bolo zistené, že ide o dočasnú výnimku z výkonu vojenskej služby, ktorá sa ruší v prípade pominutia daného dôvodu alebo dovŕšenia 29 rokov. Žalovaný poukázal na správu Ministerstva zahraničných vecí a obchodu austrálskej vlády, v zmysle ktorej sa z vyššie uvedeného dôvodu môže udeľovať a obnovuje sa každé tri roky s cieľom prehodnotiť situáciu dovtedy, kým subjekt nebude mať 30 rokov, kedy dostane permanentnú výnimku. Zároveň žalovaný zistil (č. l. 363 administratívneho spisu), že ak jednotlivec nie je schopný obnoviť svoje oslobodenie od vojenskej služby a nedokončí svoju vojenskú službu, je povinný zaplatiť pokutu až do výšky 1 000 EGP (1 000 USD) a / alebo čelí väzeniu na minimálne jeden rok. Nie je jasné, koľko ľudí bolo v Egypte uväznených za to že sa vyhli vojenskej službe. Neoficiálne dôkazy nasvedčujú tomu, že tí, ktorí sú uväznení za to, že nevykonali vojenskú službu, nie sú terčom, ani sa s nimi nezaobchádza inak ako s inými väzňami. Žalovaný na základe vykonaného dokazovania ustálil, že výnimka mala byť

sťažovateľovi udelená do konca roka 2015. Tú si však vzhľadom na svoju neprítomnosť v Egypte nemohol predĺžiť. Z uvedeného dôvodu mal žalovaný za to, že sťažovateľ sa vyhýba povinnej vojenskej službe, čo však vo svojej žiadosti o azyl neuviedol. Žalovaný aj napriek tomu vykonal na túto skutočnosť dokazovanie, s ktorého výsledkami sa v preskúmavanom rozhodnutí riadne vysporiadal, pričom neuvedenie tejto skutočnosti ako dôvod žiadosti o azyl podľa žalovaného dotvára obraz o celkovej dôveryhodnosti sťažovateľa.

30. Žalovaný v preskúmavanom rozhodnutí síce spochybňoval dôveryhodnosť sťažovateľa, avšak jedná sa len o predbežný úsudok o osobe sťažovateľa, ktorý si žalovaný nevytvoril na základe nezrovnalostí vo výpovediach (pričom žalovaný na takéto nezrovnalosti ani nepoukazoval). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že ani tieto čiastkové závery, podľa kasačného súdu nemali vplyv na konanie o sťažovateľovej žiadosti, nakoľko táto bola riadne v merite preskúmaná. Kasačný súd takýto postup žalovaného považoval za správny.

31. V súvislosti s námietkou nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu kasačný súd taktiež citlivo vníma a vytýka prílišnú strohosť v jeho odôvodnení ako aj chýbajúcu právnu argumentáciu k niektorým námietkam sťažovateľa, ktorých zodpovedanie kasačný súd považuje v záujme jeho výstižnosti a presvedčivosti za potrebné a zdieľa výčitky voči spôsobu, akým krajský súd konštruoval odôvodnenie napadnutého rozsudku, keď zhrňujúc žalobné body tieto popísal značne vágnym spôsobom. Nakoľko však napadnutý rozsudok obsahuje odpovede na podstatné námietky sťažovateľa a tým aj právny základ poskytujúci kasačným súdom preskúmateľné závery, kasačný súd nepovažoval za nevyhnutné napadnutý rozsudok zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

32. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-43-29/2017-Ž zo dňa 30.05.2017 sťažovateľovi neudelil azyl ani mu neposkytol doplnkovú ochranu. Na základe správnej žaloby Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 8SaZ/4/2017-70 zo dňa 04.10.2017 uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Dňa 18.06.2018 žalovaný vydal nové rozhodnutie ČAS: MU-PO-43-58/2017-Ž, ktorým sťažovateľovi neudelil azyl a súčasne mu neposkytol doplnkovú ochranu. Na základe správnej žaloby Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 7SaZ/5/2018-52 zo dňa 22.10.2018 uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom žalovaný vydal preskúmavané rozhodnutie. Z doterajšieho priebehu konania o sťažovateľovej žiadosti o azyl zo dňa 04.03.2017 vyplynulo, že táto bola opakovane posúdená žalovaným potom ako krajský súd na základe správnych žalôb sťažovateľa zrušil predchádzajúce rozhodnutia žalovaného, čo malo nepochybne vplyv na dôslednejšie vyhodnotenie sťažovateľovho prípadu.

33. K namietanému odklonu a nerešpektovaniu záväzného právneho názoru kasačného súdu, vysloveného v zrušujúcom rozhodnutí je potrebné uviesť, že v napadnutom rozsudku krajský súd nezotrval na svojich predošlých záveroch týkajúcich sa nedôveryhodnosti osoby sťažovateľa. Pokiaľ ide názorový obrat súdu vo vzťahu k opodstatnenosti sťažovateľových obáv z prenasledovania, rozsudok krajského súdu i keď v minimálnej miere poskytuje základné úvahy, na základe ktorých dospel k svojmu záveru, pričom tieto sú samé osebe spôsobilé konkurovať jeho vlastným, skôr vysloveným názorom. Kasačný súd preskúmavané rozhodnutie (žalovaného) považoval za súladné so zákonom a pretože napadnutý rozsudok poskytol (hoc strohé) odpovede na podstatné námietky sťažovateľa, kasačný súd nepovažoval za nevyhnutné zrušiť ho za účelom dosiahnutia obsiahlejšieho odôvodnenia, ktoré by vzhľadom na vyššie uvedené názory kasačného súdu, v konečnom dôsledku sťažovateľovi neprivodilo priaznivejší výsledok konania.

V.

34. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

35. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.